

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

28 11 20 18р.

м. Київ

№ 1284

Про затвердження стандарту професійної
(професійно-технічної) освіти
з робітничої професії «Гірник підземний»

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти», розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік» та наказу Міністерства освіти і науки України від 30.06.2017 № 946 «Про розроблення Державних стандартів професійно-технічної освіти на основі компетентнісного підходу»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Гірник підземний» (код 7111), що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 січня 2019 року.
3. Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України (Кучинський М. С.), ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (Спірін О. М.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження стандарту, зазначеного у пункті 1 цього наказу.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 02.07.2014 № 781 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти з професії «Гірник підземний».
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України

від «*2*» *//* 2018 р. № *1284*

***Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти***

СП(ПТ)О 7111. В.05.00 - 2018
(позначення стандарту)

Професія : Гірник підземний

Код: 7111

Кваліфікації:

гірник підземний 2(1-2)-го розряду;
гірник підземний 3-го розряду;
гірник підземний 4-го розряду

***Видання офіційне
Київ 2018 рік***

Інформація про робочу групу

Розробники

Дичко Ю. В. – менеджер з професійного навчання філії «Учбово-курсний комбінат» ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля».

Багмут О. М. – завідувач сектору наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Грома В. В. – менеджер відділу з підготовчих робіт дирекції з видобутку вугілля ДТЕК.

Пілюгин В. І. – менеджер відділу з технології та науки, техніки та розвитку гірничих робіт департаменту з технічного розвитку дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК ЕНЕРГО».

Дмитрієва О. М. – головний фахівець філії «Учбово-курсний комбінат» ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля».

Наукові консультанти

Барабаш М. В. – директора з видобутку вугілля ДТЕК Енерго.

Бондаренко В. І. – завідувач кафедри підземної розробки родовищ Національного гірничого університету.

Паржницький В. В. – начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Рецензенти

Черватюк В. Г. – заступник директора з видобутку вугілля ДТЕК Енерго.

Каримов С. М. – менеджер департаменту з охорони праці та промислової безпеки дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК ЕНЕРГО».

Літературний редактор

Сильченко С.А. – Менеджер відділу з навчання департаменту з управління персоналом вуглевидобутку дирекції з управління персоналом ТОВ «ДТЕК ЕНЕРГО».

Технічний редактор

Демченко Ю. І. – доцент кафедри підземної розробки родовищ Національного гірничого університету.

Руденко Є.Л. – менеджер відділу з шахтного транспорту департаменту з виробництва дирекції з видобутку вугілля ТОВ «ДТЕК ЕНЕРГО».

Кайтановська О. М. – науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Керівники робочої групи

Кучинський М. С. – директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошніченко К. Б. – заступник директора – начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Кучеренко О. О. – директор з управління персоналом ДТЕК.

Бондаренко Є. І. – директор Академії ДТЕК.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 7111 Гірник підземний розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року», Випуску 5 «Добувна промисловість». Частина 1. Розділи «Вугільна промисловість» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства палива і енергетики України від 14.01.2000 р. № 62, та інших нормативно-правових документів є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення професійної кваліфікації, перепідготовку) кваліфікованих робітників.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

титульну сторінку;
інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О;
загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О;
загальнопрофесійний навчальний блок;
перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
перелік ключових компетентностей;
умовні позначення, що використовуються у СП(ПТ)О;
сферу професійної діяльності випускника;
специфічні вимоги до робітника з конкретної професії;
вимоги до кожної професійної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Гірник підземний включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та професійного стандарту (далі – ПС), потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля включає перелік компетентностей та

їх зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається навчальним закладом.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для професії. Якщо навчання здійснюється безперервно на декілька професійних кваліфікацій, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж всього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти тривалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває здобувач освіти, що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві строк професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:

академічна година тривалістю 45 хвилин;

урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;

навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;

навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, на навчальних полігонах, навчально-виробничих

дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до кожної професійної кваліфікації включають:
кваліфікаційну характеристику;

вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня, професійної кваліфікації осіб;

типову навчальну програму;

типовий навчальний план;

перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації включає розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освітою на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей здобувача освіти й визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освітою, засновники організовують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо приймають участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинного законодавства «Про охорону праці». При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що для початкового навчання (професійної підготовки) на теоретичну частину предмета «охорона праці», що входить до загальнопрофесійного блоку, потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин навчального часу (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 (із змінами).

Вивчення специфічних професійних питань з охорони праці необхідно здійснювати в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін – з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих навчальних предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються навчальним закладом спільно з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Здобувачу освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Здобувачу освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за двома і більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка або зразка навчального центру.

Здобувачу освіти, який достроково припинив навчання в закладі професійної

(професійно-технічної) освіти, присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК – загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

ГП 2(1-2) – гірник підземний 2(1-2)-го розряду;

ГП 3 – гірник підземний 3-го розряду;

ГП 4 – гірник підземний 4-го розряду.

Сфера професійної діяльності

КВЕД ДК 009:2010. Добувна промисловість і розроблення кар'єрів
Добування кам'яного та бурого вугілля.

Загальнопрофесійний блок та зміст загальнопрофесійних компетентностей

Позначення	Загальнопрофесійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
ЗПК.1	Оволодіння основами галузевої економіки	Знати: організаційно-економічні форми підприємства; положення про оплату праці; поняття дохід, прибуток, витрати, ціна, собівартість, рентабельність, продуктивність праці. основи підприємницької діяльності. Уміти: визначати економічну доцільність роботи ланки, дільниці; дотримуватись режиму економії при виконанні виробничих завдань, при провадженні наставницької діяльності; виконувати елементарні розрахунки доходу, прибутку, витрат, ціни, собівартості, рентабельності виробництва.
ЗПК.2	Оволодіння основами енергозбереження	Уміти: раціонально використовувати енергоресурси та матеріали в професійній діяльності.
ЗПК.3	Оволодіння основами ощадливого виробництва	Знати: принципи бережливого виробництва; види втрат на виробництві; призначення карти потоку створення цінності процесу і порядок її використання; інструменти аналізу і поліпшення виробничого процесу; систему управління ідеями; систему організації робочого місця (5С); інструменти стандартизації процесів. Уміти: визначати втрати у виконуваному виробничому процесі; використовувати карту потоку створення цінності процесу; застосовувати інструменти аналізу та поліпшення робочого процесу і організації робочого місця.

ЗПК.4	Дотримання законодавчих вимог з охорони праці та промислової безпеки	Знати: основні законодавчі акти з охорони праці; основні положення Закону України "Про охорону праці"; вимоги інструкції з охорони праці та промислової безпеки; положення колективного договору щодо охорони праці; заходи електробезпеки; інструкції з пожежної безпеки; правила проходження медичних оглядів; вимоги законодавства в галузі охорони навколишнього середовища. Уміти: дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території гірничого підприємства; дотримуватися вимог безпеки праці, що стосуються обслуговуваного обладнання й організації праці на робочому місці; дотримуватися правил і норм електробезпеки; дотримуватися вимог щодо застосування, утримання і зберігання спецодягу, спецвзуття та ЗІЗ (засобів індивідуального захисту); дотримуватися вимог положень OHSAS; застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, робіт на висоті, робіт з електрообладнанням; застосовувати безпечне виконання операцій відповідно до технологічних карт; застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту; діяти в аварійних ситуаціях, у разі виникнення пожежі, дотримуватися встановленого на об'єкті протипожежного режиму.
ЗПК.5	Оволодіння основами гірничої справи	Знати: загальні відомості про родовища корисних копалин і способах видобутку вугілля; способи викриття вугільних родовищ; види підземного транспорту; послідовність дій при проведенні та кріпленні гірничих виробок; способи провітрювання та плани вентиляції шахт; схеми шахтного водовідливу та вимоги до його функціонування; вимоги до освітлення гірничих виробок, зв'язку та сигналізації. Уміти: володіти гірничою термінологією; розрізняти візуально вугілля від породи; уміти орієнтуватися в шахті по назвам гірничих виробок; орієнтуватися по напрямку руху вентиляційного потоку в шахті при різних режимах провітрювання; орієнтуватися по напрямку руху води в канавці і визначати місце розташування головного і дільничного водовідливу, візуально визначати замулювання водозбірника; подавати і приймати світлові, звукові і кодові сигнали, стежити за зарядкою головного індивідуального світильника.
ЗПК.6	Оволодіння основами слюсарної	Знати: основи технології слюсарних робіт; правила безпеки при виконанні слюсарних робіт. Уміти: застосовувати вимірювальні та слюсарні інструменти.

	справи	
ЗПК.7	Дотримання правил безпеки у вугільних шахтах	Знати: вимоги безпеки, які висуваються гірнику підземному (вимоги безпеки перед початком роботи, вимоги безпеки під час роботи, вимоги безпеки в аварійних ситуаціях, вимоги безпеки після закінчення роботи, основні небезпечні та шкідливі виробничі чинники та на робочому місці); параметри й властивості, що характеризують вибухонебезпеку середовища; положення пилогазового режиму. Уміти: застосовувати безпечні прийоми праці під час виконання технологічних операцій, експлуатації машин, механізмів, обладнання та інших засобів виробництва, роботи з електрообладнанням; діяти в аварійних ситуаціях відповідно до «Плану ліквідації аварій»; дотримуватися правил поведінки в небезпечних умовах.
ЗПК.8	Дотримання вимог Положення про табельний облік, нарядну систему і правил внутрішнього трудового розпорядку	Знати: основні трудові права та обов'язки працівників; вимоги Положення про нарядну систему; правила внутрішнього трудового розпорядку; правила табельного обліку; положення колективного договору підприємства; діючі соціальні гарантії та соціальний захист на підприємстві. Уміти: дотримуватись вимог трудової дисципліни та регламентів виконання робіт; узгоджувати спільні роботи з іншими працівниками.
ЗПК.9	Надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків	Знати: правила і прийоми надання першої долікарської допомоги потерпілим у разі аварії, нещасного випадку або гострого захворювання; місцезнаходження засобів для надання першої долікарської допомоги (аптечок, шин, ношів); перелік та строки придатності препаратів, що знаходяться в аптечці. Уміти: визначати характер ушкоджень і ступінь загрози здоров'ю та життю потерпілих у разі нещасних випадків; переносити постраждалих від місця нещасного випадку до місця надання кваліфікованої допомоги/до стовбура; контролювати укомплектованість аптечки першої долікарської допомоги.

Перелік навчальних модулів та професійних профільних компетенцій (ГП – гірник підземний 2(1-2)-го, 3-го, 4-го розрядів)

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ГП 2 (1-2) – гірник підземний 2 (1-2)-го розряду		

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ГП – 2.1.	Участь у підготовці до буровибухових робіт	
	ГП – 2.1.1.	Участь у підготовці до буровибухових робіт
ГП – 2.2.	Виконання пробовідбірних робіт	
	ГП – 2.2.1.	Виконання пробовідбірних робіт
ГП – 2.3.	Роботи з рухомим складом, колійні роботи	
	ГП – 2.3.1.	Підкочування і відкочування вагонеток за допомогою лебідок, штовхачів, вручну
	ГП – 2.3.2.	Виконання маневрових робіт на плитах і заїздах
	ГП – 2.3.3.	Поточний ремонт рухомого складу. Поставлення вагонеток, які зійшли з рейок
	ГП – 2.3.4.	Очищення вагонеток, машин і механізмів від гірничої маси
	ГП – 2.3.5.	Участь у дрібному ремонті колії
ГП – 2.4.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження матеріалів, гірничої маси	
	ГП – 2.4.1.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження матеріалів, гірничої маси
ГП 3 – гірник підземний 3-го розряду		
ГП – 3.1.	Роботи на підземних пристроях, механізмах і системах	
	ГП – 3.1.1.	Участь у ремонті конвеєрного транспорту
	ГП – 3.1.2.	Обслуговування та ремонт дренажних систем і механізмів
	ГП – 3.1.3.	Обслуговування канатного транспорту
ГП – 3.2.	Зведення та експлуатація вентиляційних споруд	
	ГП – 3.2.1.	Підготовка врубу для перемичок
	ГП – 3.2.2.	Зведення і ремонт усіх видів перемичок
	ГП – 3.3.3.	Експлуатація вентиляційних споруд
ГП – 3.3.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження негабаритних вантажів	
	ГП – 3.3.1.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження негабаритних вантажів
ГП – 3.4.	Приведення гірничих виробок до паспортного стану	
	ГП – 3.4.1.	Приведення гірничих виробок до паспортного стану
	ГП – 3.4.2.	Виконання допоміжних робіт під час скреперування гірничої маси
	ГП – 3.4.3.	Закладання виробленого простору
ГП – 3.5.	Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах	
	ГП – 3.5.1.	Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах
ГП 4 – гірник підземний 4-го розряду		
ГП – 4.1.	Роботи на підземних пристроях, механізмах і системах	
	ГП – 4.1.1.	Обслуговування канатного транспорту у крутопохилих гірничих виробках

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ГП – 4.2.	Приведення гірничих виробок до паспортного стану	
	ГП – 4.2.1.	Підтримка робочого стану гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°
	ГП – 4.2.2.	Виконання робіт з в зумпфовій частині стовбура та у водозбірниках
ГП – 4.3.	Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах	
	ГП – 4.3.1.	Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах у крутопохилих гірничих виробках

Ключові компетентності

Усвідомлення важливості свого трудового внеску в досягнення колективу.

Взаємодія з членами колективу в процесі роботи.

Оперативність в прийнятті правильних рішень у позаштатних ситуаціях під час роботи.

Професійна кваліфікація: Гірник підземний 2(1-2)-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на плитах і заїздах з видаванням на робочому місці гірничої маси за планом до 100 т протягом зміни. Підкочує і відкочує навантажені і порожні вагонетки за допомогою лебідок, штовхачів та вручну. Приймає і спрямовує вагонетки через заїзди і плити. Зчіплює і розчіплює вагонетки та площадки, переводить стрілки. Спостерігає за правильною посадкою людей у кліть, вагонетки та виходом з них. Супроводжує ешелони і окремі вагони. Приймає і подає звукові та видимі сигнали. Обліковує спускання і підймання вантажу.

Підіймає вагонетки і вагони, що зійшли з рейок. Очищає вагонетки, машини, механізми, відкатні виробки і колії, плити, площадки, водостічні канавки від вугілля, породи та інших сторонніх предметів з навантаженням у вагони. Оглядає і змащує підшипники вагонеток, обмазує перегородки, щити, труби глиною. Осланцьовує місця скупчення пилу. Здійснює побілення гірничих виробок. Готує глинистий, цементний, вапнистий розчини. Розштибовує конвеєри, відчиняє і зачиняє двері вентиляційних перегородок. Обмотує шланги. Обслуговує фільтросітки на зумпфах. Очищає обкладку підземних споруд вручну. Відкачує воду ручними насосами. Обліковує і перевіряє забрудненість корисної копалини видимою породою. Вибирає породу. Перевіряє наповнення вантажем вагонеток. Обліковує видобування корисної копалини і породи.

Відбирає експлуатаційні проби корисної копалини з вагонеток і конвеєрів поза очисними і підготовчими вибоями за допомогою пробовідбірників і спеціальних пристроїв. Обробляє проби. Тимчасово охороняє вибухові матеріали на місці проведення підривних робіт, висаджуваних блоків та інших об'єктів. Встановлює загородження і попереджувальні знаки. Підготовляє емульсію. Приймає і здає для відмітки спускні і виїзні жетони з зазначенням часу спуску і виїзду. Доставляє буровий інструмент, підносить матеріали, кип'ятить і підносить воду, виготовляє і підносить забивку, виконує інші допоміжні роботи, що не вимагають навчання (підготовки). Прибирає підземні службові приміщення.

Повинен знати: принцип роботи вантажно-розвантажувальних пристроїв, лебідок, штовхачів, конвеєрів, застосовуваних механізмів, пристроїв, правила поводження з ними; типи вагонеток і зчіплювальних пристроїв, приладів для осланцювання і білення виробок; правила експлуатації канатної відкатки; правила перевезення людей і вантажу; способи підймання вагонеток, що зійшли з рейок; правила встановлення колійних сигналів і переведення стрілок; установлену сигналізацію; положення про приймання і бракування корисної копалини; призначення інертного пилу, норми його витрат і порядок зберігання; призначення і правила приготування глинистого, цементного, вапнистого розчинів; призначення і розташування гірничих виробок, правила пересування по них; сорти і властивості мастильних матеріалів, способи їх

застосування; правила експлуатації і порядок утримання стрілкових переводів; правила і способи відбору та оброблення експлуатаційних проб; вимоги до якості проб; будову пробовідбірників; порядок обліку видобутої корисної копалини; положення про охорону вибухових матеріалів на місці проведення підривних робіт та інших об'єктів; будову фільтросіток, зумпфів, всмоктувальних рукавів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Без вимог до стану роботи.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує роботи на плитах та заїздах з видаванням на робочому місці гірничої маси за планом понад 100 т протягом зміни. Підкочує і відкочує вантажні та порожні вагонетки поза зоною вибою вручну та механізмами. Розвантажує гірничу масу в бункер або конвєсер перекидачем. Прибирає розсипану гірничу масу. Надає допомогу стовбуровому в його роботі з спостереження за правильним і безпечним проведенням навантаження та розвантаження кліті. Стежить за правильною посадкою людей у кліть, вагонетки і виходом з них. Зачищає ґрунт, листи дерев'яні настили скатів, пропускає по них корисну копалину. Перестеляє і замінює листи (рештаки) і дерев'яні настили.

Відбирає пластові та експлуатаційні проби в очисних і підготовчих вибоях. Виконує допоміжні роботи під час скреперування гірничої маси, формування і розформовування ешелону. Керує гальмівною бремсберговою установкою, стежить за її роботою, станом каната, роликів, колії, гальмівного шківів і сигнального пристрою, змащує підшипники гальмівного шківів. Контролює дотримання технології виймання корисної копалини. Доставляє вибухові речовини під наглядом вибуховика до місць провадження підривних робіт. Керує і обслуговує гідроелеватор, проводить запуск і зупиняє його, усуває дрібні неполадки в його роботі. Стежить за переходом пульпи в зумпф гідроелеваторів і землесосів, видаляє з пульпи сторонні предмети.

Очищає горловини всмоктувача. Бере участь у ремонті обслуговуваних машин, механізмів, пристроїв. Перевіряє справність загонів, поставлених для заливання емульсією, вмикає і вимикає насоси під час закачування емульсії по трубах, закриває отвори у вагонах пробками (за їх відсутності — виготовляє нові). Повідомляє гірничому диспетчеру про закінчення заливання і подавання порожніх вагонів. Дезінфікує убиральні і вивозить нечистоти з шахти.

Повинен знати: раціональні та безпечні способи спускання гірничої маси по скату; способи влаштування дерев'яних настилів; схеми відкочування і дорожніх маршрутів; профіль колії на обслуговуваній ділянці; правила регулювання руху потягів; навантажування, розвантажування і відкочування вагонеток; схему вентиляції і спрямування вихідного струменя на шахті; правила зберігання, транспортування, перенесення вибухових матеріалів по гірничих виробках; властивості вибухових матеріалів; улаштування загороджень і правила розставляння постів; встановлену сигналізацію під час проведення підривних робіт;

стандарти на відбір і оброблення проб; положення про приймання і бракування вугілля, робіт; будову і принцип роботи пробовідбірних та пробообробних механізмів, пристроїв, гідроелеваторів, бремсбергової установки та іншого обслуговуваного обладнання; схему пульпопроводів.

Кваліфікаційні вимоги. Базова або неповна базова загальна середня освіта. Одержання професії безпосередньо на виробництві. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гірника підземного 1-го розряду не менше 0,5 року.

Приклади робіт

1. Доставляння вибухових речовин.
2. Роботи із зарядження шпурів.
3. Відбір пластових і експлуатаційних проб.
4. Відкочування вагонеток за допомогою штовхачів.
5. Відкочування вагонеток за допомогою лебідок.
6. Відкочування вагонеток вручну.
7. Ведення маневрових робіт на приймально-відправних майданчиках.
8. Постановка вагонеток, що зійшли з рейок.
9. Очищення вагонеток машин і механізмів.
10. Буріння шпурів.
11. Зчеплення і розчеплення вагонеток.
12. Виконання дрібного ремонту рейкового шляху.
13. Заміна шпал рейкової колії.
14. Навантаження і вивантаження матеріалів.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Гірник підземний 2(1-2)-го розряду

2.1. При вступі на навчання – повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації - освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Гірник підземний 1-го розряду. Стаж роботи за професією Гірник підземний 1-го розряду не менше 0,5 року.

2.3. По закінченню навчання - повна або базова загальна середня освіта, професійно-технічна освіта або одержання професії безпосередньо на виробництві та освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Гірник підземний 2-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7111 Гірник підземний

Кваліфікація: гірник підземний 2 (1–2)-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 296 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Всього годин	ЗПБ	Кількість годин			
				Модуль ГП – 2.1	Модуль ГП – 2.2	Модуль ГП – 2.3	Модуль ГП – 2.4
1	Загальнопрофесійна підготовка	44	44				
2	Професійно-теоретична підготовка	34		6	2	20	6
3	Професійно-практична підготовка	202	32	16	4	114	36
4	Кваліфікаційна пробна робота	6					
5	Консультації	8					
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	8					
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п. 4. 5):	288	76	22	6	134	42

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за професією Гірник підземний 2(1-2)-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Код	Професійні компетенції	Зміст професійних компетенцій
ГП – 2.1.1.	Участь у підготовці до буровибухових робіт	Знати: призначення, застосування, властивості, правила зберігання вибухових матеріалів; правила допуску персоналу до вибухових матеріалів; способи доставляння вибухових матеріалів, заходи безпеки під час доставляння; правила і технологію буріння шпурів і підбурків вручну; вимоги щодо заготовляння і забивання пробок у пробурені шпури; алгоритм підбирання бурів і коронок; правила заряджання шпурів. Уміти: складати вибухові речовини в сумки; доставляти вибухові речовини виробками до вибою під наглядом майстра-підричника; охороняти вибухові речовини на місці проведення вибухових робіт під наглядом майстра-підричника; використовувати засоби захисту в місцях тимчасового зберігання вибухових речовин; заряджати шпури сумішами; доставляти буровий інструмент до місця буровибухових робіт; установлювати загородження і попереджувальні знаки; готувати глинистий, цементний, вапнистий розчини; обмотувати шланги; підносити матеріали, підносити воду, виготовляти і підносити забивку, виконувати інші допоміжні роботи, що не вимагають навчання (підготовки); бурити шпури і підбурки вручну; заготовляти і забивати пробки у пробурені шпури; підбирати бури й коронки.
ГП – 2.2.1.	Виконання пробовідбірних робіт	Знати: алгоритм відбору експлуатаційних проб корисної копалини з вагонеток та конвеєрів поза очисними і підготовчими вибоями за допомогою пробовідбірників; правила виконання робіт із відбирання й обробки проб; правила виконання робіт за допомогою пробовідбірних і пробообробних механізмів; порядок виконання робіт із відбирання й обробки проб. Уміти: відбирати експлуатаційні проби корисної копалини з вагонеток та конвеєрів поза очисними і підготовчими вибоями за допомогою пробовідбірників; виконувати роботи з обробки проб; виконувати роботи за допомогою пробовідбірних і пробообробних механізмів; відбирати пластові та експлуатаційні проби в очисних і підготовчих вибоях; дотримуватися правила виконання робіт із відбирання й обробки проб.
ГП – 2.3.1.	Підкочування і відкочування	Знати: принципи роботи та правила експлуатації вантажно-розвантажувальних пристосувань, лебідок, штовхачів;

	вагонеток за допомогою лебідок, штовхачів, вручну	похил колії на обслуговуваній ділянці; типові ознаки порушень у роботі обладнання; типи вагонеток і причіпних пристроїв; правила експлуатації стрілочних переводів; технічні регламенти, інструкції; алгоритм візуальної перевірки справності та надійності кріплення устаткування, стану колії в місці роботи і стрілочних переводів, працездатності засобів захисту, сигналізації, відсутність перешкод на шляху руху канату. Уміти: візуально перевіряти справності та надійності кріплення устаткування, стану колії в місці роботи і стрілочних переводів, працездатності засобів захисту, сигналізації, відсутність перешкод на шляху руху канату; встановлювати гальмівні підкладні та пристосування; виконувати зчеплення-розчеплення потяга; виконувати підкочування та відкочування навантажених і порожніх вагонеток вручну та механізмами; здійснювати перевірку надійності кріплення лебідки, працездатності засобів захисту, сигналізації та відсутності перешкод на шляху руху канату і потяга; перевіряти кріплення матеріалів на доставковій посудині; вмикати лебідки й здійснювати стеження за правильністю намотування канату на барабан лебідки; керувати лебідками, штовхачами; керувати стрілочними переводами; подавати типові сигнали; виконувати допоміжні роботи під час формування і розформовування ешелону; брати участь у ремонті обслуговуваних машин, механізмів, пристроїв; перевіряти справність загонів, поставлених для заливання емульсією, вмикати і вимикати насоси під час закачування емульсії по трубах, закривати отвори у вагонах пробками (за їх відсутності — виготовляти нові); повідомляти гірничому диспетчеру про закінчення заливання і подавання порожніх вагонів; дезінфікувати убиральні і вивозити нечистоти з шахти; допомагати машиністу електровоза в проведенні маневрової роботи. Знати: типи, будову, призначення транспортних засобів, зчіпних пристроїв; будову, правила експлуатації та порядок утримання колій і стрілочних переводів; правила встановлення колійних сигналів і переведення стрілок; правила спускання, підймання та перевезення людей і вантажів; напрямки і розташування колій і виробок, стрілочних переводів і поворотних кругів; системи та правила дії світлової, звукової сигналізації в шахті, правила приймання і подавання звукових сигналів; правила регулювання руху потягів, правила зчеплення/розчеплення. Уміти: здійснювати візуальну перевірку справності вагонеток і колій в місці роботи, стану стрілочних переводів, надійності кріплення лебідок, працездатності засобів захисту, сигналізації та відсутності
ГП – 2.3.2.	Виконання маневрових робіт на плитах і заїздах	

		перешкод на шляху руху канату; виконувати маневри на обмінному пункті; здійснювати причеплення й відчеплення канатів; підготовлювати вантажі до навантаження; керувати лебідками, штовхачами; стежити за рухом потяга вагонеток, платформ під час роботи на обслуговуваній дільниці; приймати і спрямовувати вагонетки через заїзди і плити; спостерігати за правильною посадкою людей у кліть, вагонетки та виходом з них; супроводжувати ешелони і окремі вагони; приймати і подавати звукові та видимі сигнали; обліковувати спускання і підймання вантажу; здійснювати побілення гірничих виробок; обліковувати видобування корисної копалини і породи, перевіряти забрудненість корисної копалини видимою породою; вибирати породу; перевіряти наповнення вантажем вагонеток; прибирати підземні службові приміщення; прибирати розсипану гірничу масу; надавати допомогу стовбуровому в його роботі зі спостереження за правильним і безпечним проведенням навантаження та розвантаження кліті, правильною посадкою людей у кліть, вагонетки і виходом з них; виконувати роботи зі зчеплення/розчеплення рухомого складу, встановлення гальмівних пристроїв; дотримуватися правил експлуатації та порядку утримання стрілочних переводів, встановлення колійних сигналів і переводів стрілок.
ГП – 2.3.3.	Поточний ремонт рухомого складу. Поставлення вагонеток, які зійшли з рейок	Знати: карти технологічних операцій підвищеної небезпеки; типи вагонеток і зчіпних пристроїв; призначення і правила приготування мастильних розчинів, принципи роботи приладів для змащування підшипників вагонеток; будову домкратів, самоставів та інших пристосувань, призначених для поставлення рухомого складу на рейки; інструкцію з безпечного поставлення шахтного рухомого складу на рейки; правила зчеплення / розчеплення вагонеток, майданчиків; технічні регламенти, інструкції. Уміти: виконувати вимоги поставлення на рейки рухомого складу; застосовувати різні способи й наявні пристосування для поставлення рухомого складу на колію; здійснювати огляд і відкочування вагонеток до місця ремонту; проводити ремонт і заміну зношених частин; перевіряти справності вагонів; виконувати роботи з ремонту причіпних пристроїв вагонеток і змащування підшипників колісних пар; оглядати і змащувати підшипники вагонеток.
ГП – 2.3.4.	Очищення вагонеток, машин і механізмів від	Знати: прийоми і правила такелажних робіт; будову, принципи роботи і правила експлуатації машин і механізмів, що застосовуються під час навантаження вугілля, породи; раціональні та безпечні прийоми з очищення вагонеток, машин,

	гірничої маси	механізмів, прибирання розсипаної гірничої маси; раціональні та безпечні прийоми під час навантаження у вагонетки; технічні регламенти, інструкції та приписи; послідовність виконання операцій під час очищення вагонеток, машин і механізмів від гірничої маси. Уміти: готувати інструмент; встановлювати гальмівні «підкладні»; візуально визначати необхідність очищення вагонеток, машин, механізмів; дотримуватися послідовності виконання операцій під час очищення вагонеток, машин і механізмів від гірничої маси гідравлічним, механічним або ручним способами; очищати стрічкові та скребкові конвеєри, а також вагонетки під налиплої і спресованої маси із застосуванням пневмоінструменту.
ГП – 2.3.5.	Участь у дрібному ремонті колії	Знати: будову і призначення колії; технологію і послідовність дій під час виконання робіт; будову засобів малої механізації; способи візуальної перевірки зношення колії; технічні регламенти, інструкції, приписи. Уміти: встановлювати попереджувальні сигнали, приводити в безпечний стан місця робіт і доставляти необхідні матеріали, інструменти і пристрої; зачищати колії від штибу; демонтувати/монтувати рейки за допомогою кліщів; зривати, переносити й укладати шпали у штабелі; використовувати пристрої, що застосовуються під час перестилання, заміни колії; проводити ремонт колії; складувати матеріали.
ГП – 2.4.1.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження матеріалів, гірничої маси	Знати: послідовність виконання операцій і технології під час навантаження і розвантаження матеріалів вручну або за допомогою механізмів і пристосувань та доставки на гірничі виробки до місця призначення; принципи роботи вантажно-розвантажувальних пристроїв, правила поводження з ними; послідовність виконання операцій і технології під час навантаження/розвантаження гірничої маси; технічні регламенти, інструкції; процес керування дозувальними стопорами, штовхачами, перевантажувачем під час вивантаження гірничої маси в бункер або на конвеєр. Уміти: виконувати роботи із навантаження/розвантаження матеріалів вручну або за допомогою такелажних механізмів і пристосувань у вагонетки, на платформи або на ґрунт; дотримуватись послідовності виконання операцій і технології під час навантаження/вивантаження гірничої маси; навантажувати матеріали і обладнання тельферною установкою, лебідкою, засобами малої механізації або вручну; керувати дозувальними стопорами, штовхачами, перевантажувачем під час вивантаження гірничої маси у вагонетку за допомогою лопати.

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивід. користування	Для груп. користування
1.	Обладнання	-	-
1.1.	Стрічковий конвеєр	-	1
1.2.	Скребковий конвеєр	-	1
1.3.	Маневрова лебідка	-	3
1.4.	Насосна установка	-	2
1.5.	Живильник	-	1
1.6.	Пристрій для механічного очищення вагонеток	-	3
1.7.	Електросвердло	-	5
1.8.	Пожежно-зрошувальний трубопровід	-	3
1.9.	Пересувний компресор	-	1
1.10.	Бурильне обладнання	-	3
1.11.	Навантажувачі породи	-	3
1.12.	Вагонетки	-	5
1.13.	Скреперна лебідка	-	1
1.14.	Штовхач	-	3
1.15.	Перекидач	-	1
1.16.	Апаратура сигналізації	-	3
1.17.	Апаратура зв'язку та сигналізації	-	3
1.18.	Аналізатор метану	-	5
1.19.	Пробовідбірні машини	-	2
1.20.	Канатна дорога	-	1
1.21.	Ручна лебідка	-	8
1.22.	Гідропрес	-	3
1.23.	Ручна таль	10	-
1.24.	Домкрат	-	5
1.25.	Відбійний молоток	10	-
1.26.	Тельфер	-	3
1.27.	Трансформаторна підстанція	-	3
2.	Захисні засоби і пристосування	-	-
2.1.	Саморятівник	20	-
2.2.	Респіратор	20	-
3.	Тренажери	-	-
3.1.	Тренажер з надання першої долікарської допомоги	-	1
4.	Інструмент, прибори та засоби	-	-
4.1.	Комплект слюсарного інструменту	20	-
4.2.	Шаблони	20	-
4.3.	Рулетка	10	-
4.4.	Пробовідбірник	-	5
4.5.	Лопата	10	-
4.6.	Крюк для зчеплення та розчеплення вагонеток	20	-
5.	Натуральні зразки	-	-
5.1.	Шестерний насос	-	3
5.2.	Відцентрований насос	-	3
5.3.	Поршневий насос	-	3
5.4.	Автоматичний сигналізатор метану	10	-
5.6.	Сигналізатор метану	10	-

5.7.	Датчик метану	-	5
6.	Технічні засоби навчання	-	-
6.1.	Мультимедійний проектор	-	1
6.2.	Екран	-	1
6.3.	Автоекзаменатор	-	1
7.	Набір навчальних посібників	20	-
8.	Технологічні карти щодо видів робіт	20	-
9.	Плакати безпеки (комплект)	-	1

Професійна кваліфікація: гірник підземний 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Приймає біля стовбура, шурфа або свердловини кріпильні, вибухові, будівельні, мастильні матеріали, запасні частини та обладнання, проводить навантаження і розвантаження їх вручну або за допомогою такелажних механізмів і пристроїв у вагонетки, на площадки, в бадді, кліть; доставляє на гірничі виробки до місця призначення, з дільниці на дільницю, до стовбура (шурфа), видає із шахти. Проводить, кріпить, відновлює і чистить дренажні канали та колодязі вручну від породи і шламу, прибирає шлам, відкочує вантажні вагонетки. Обслуговує обладнання під час проведення дренажних робіт. Оглядає стан гірничих виробок, оббирає боки і покрівлі за допомогою перфоратора, відбійного молотка або вручну, проводить дрібний ремонт перфораторів і відбійних молотків. Очищає стрічкові та скребкові конвеєри, а також вагонетки під налиплої і спресованої маси з застосуванням пневмоінструменту. Бере участь у заміні рештаків і ланцюгів на конвеєрах, заміні барабанів, а також допомагає в ремонті стрічкових конвеєрів.

Допомагає машиністу електровоза в проведенні маневрової роботи. Виконує роботи на підземних пристроях. Затягує боки і покрівлю виробок, міняє затяжку, забутовує пустоти поза кріпленням. Піддирає і зачищає боки виробки. Підготовляє вруб для перегородок. Будує всі види перегородок і їх ремонтує. Упорядковує і ремонтує кросинги, вентиляційні двері, вікна, замірювальні станції, дерев'яні щити, труби, заслони, помости, встановлює дверні коробки, навішує двері, встановлює стелажі. Виготовляє, встановлює, розбирає і ремонтує трапи, люки, драбини, помости, загорожі, перила, бункери в гірничих виробках з кутом нахилу до 45 градусів. Обшиває вентиляційні стовбури шахт. Заготовляє штанги, готує бетонну суміш, доставляє до місця роботи. В'яже арматуру, встановлює і цементує болти, гаки. Підбирає і заготовляє елементи кріплення та опалубки. Доставляє породу до місця сухого закладання виробленого простору. Бурить шпури і підбурки вручну. Заготовляє і забиває пробки у пробурені шпури.

Підбирає бури й коронки. Бере участь під керівництвом вибуховика в зарядженні свердловин, шпурів, мінних камер з доставкою підрипних речовин до місця проведення підрипних робіт. Очищає зумпфи, уловлювальні камери (під кліттю, скіпом), водозбірники від мулу, розсипаної гірничої маси, з навантаженням у вагонетки і вивантаженням з них. Розбиває великі шматки породи. Обслуговує водні заслони (перенесення, доставляння, установлення ємкості, заливання водою). Збирає, вантажить і вивантажує металолом у шахті. Здійснює роботи щодо запобігання і гасіння пожеж у шахтах: збирає, розбирає, переносить, укладає постави (стояки) труб, готує вруби для перегородок, бурить шпури, кріпить виробки, канали і колодязі різними видами кріплення. Виконує допоміжні роботи під час проходки і очисного виймання корисної копалини.

Повинен знати: будову транспортних засобів, пристроїв, застосовуваних під час навантажування і розвантажування важких деталей та обладнання; сорти, породи і розміри лісових матеріалів; способи і правила проведення та кріплення дренажів, водовідливних каналів і колодязів у різних умовах; прийоми й правила такелажних робіт; призначення і будову перегородок різних типів; способи й прийоми гасіння вугілля, яке горить; правила проведення робіт під час горіння вугілля у гірничих виробках; схему дільничних і шахтових водовідливів; правила зарядження шпурів, свердловин, мінних камер; будову і розміщення водозбірників, зумпфів; графіки роботи клітей і скіпів; будову і призначення помостів, трапів, драбин, люків та інших обладнань гірничих виробок; способи виконання теслярських робіт у шахті; механічні властивості та сорти дерева різних порід; види і типи застосовуваного кріплення; слюсарні та монтажні роботи; основні знання про будову газорізальної апаратури.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або одержання професії безпосередньо на виробництві, підвищення кваліфікації і стаж роботи за професією гірника підземного 2 розряду не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Навішування і стикування конвеєрної стрічки
2. Ремонт дренажних механізмів
3. Виконання допоміжних робіт при скрепированні гірської маси
4. Підготовка вруби для зведення перемичок
5. Зведення перемичок
6. Ремонт перемичок
7. Монтаж трубопроводів
8. Обслуговування обладнання канатної відкатки
9. Експлуатація стрілочних переводів та запобіжних пристроїв
10. Доставка негабаритних матеріалів і устаткування
11. Виконання робіт по затягуванню боків виробки
12. Ремонт вентиляційних споруд

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Гірник підземний 3-го розряду

2.1. При продовженні навчання – повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації – освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Гірник підземний 2-го розряду, стаж роботи за професією Гірник підземний 2-го розряду не менше 1-го року.

2.3. По закінченню навчання - повна, або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Гірник підземний 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7111 Гірник підземний

Кваліфікація: гірник підземний 3-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 166 годин

№ з/п	Напря́м підготовки	Кількість годин					
		Всього годин	Модуль ГП – 3.1	Модуль ГП – 3.2	Модуль ГП – 3.3	Модуль ГП - 3.4	Модуль ГП – 3.5
1	Загальнопрофесійна підготовка						
2	Професійно-теоретична підготовка	40	16	8	4	8	4
3	Професійно-практична підготовка	114	48	18	12	24	12
4	Кваліфікаційна пробна робота	6					
5	Консультації	4					
6	Державна кваліфікаційна атестація (або поетапна атестація при продовженні навчання)	8					
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п. 4, 5)	162	64	26	16	32	16

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

3. При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 76 годин).

4. Типова програма з підготовки за професією Гірник підземний 3-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Код	Професійні компетенції	Зміст професійних компетенцій
ГП – 3.1.1.	Участь у ремонті конвеєрного транспорту	Знати: будову скребкових і стрічкових конвеєрів; технологічний паспорт монтажу-демонтажу; раціональні та безпечні прийоми з пропускання гірничої маси конвеєром; заходи з ліквідації заторів у вуглеспускних гезенках; алгоритм роботи із зачищення приводної, кінцевої станцій конвеєра, розштибування конвеєра; алгоритм роботи з укладання і з'єднання риштаків і ланцюгів; алгоритм робіт із стикування конвеєрної стрічки; обсяг конкретних дій при участі у монтажі-демонтажі елементів конвеєрів; технічні регламенти, інструкції. Уміти: допомагати під час керування скреперною лебідкою; контролювати пропускання гірничої маси конвеєром; ліквідувати затори у вуглеспускних гезенках; зачищати привідні, кінцеві станції конвеєра, розштибовувати конвеєр; з'єднувати риштаки і ланцюги; виконувати роботи із стикування конвеєрної стрічки; приймати участь у монтажі-демонтажі елементів конвеєрів.
ГП – 3.1.2.	Обслуговування та ремонт дренажних систем і механізмів	Знати: прийоми і правила такелажних робіт; послідовність виконання операцій і технологій робіт; послідовність виконання операцій і технології під час обслуговування та ремонту дренажних механізмів; схеми дільничих і шахтних водовідливів; технічні регламенти, інструкції. Уміти: проводити канавки відбійними молотками, із застосуванням буро підричних робіт; кріпити водовідливні канавки; очищати канавки; обслуговувати обладнання під час виконання дренажних робіт.
ГП – 3.1.3.	Обслуговування канатного транспорту	Знати: будову, принципи роботи та призначення канатних нагрунтових доріг різних типів; технологічний паспорт під час роботи на ДКНЛ (ДКН, ДКНУ); застосовувану сигналізацію та засоби візуалізації; правила перевезення людей і вантажів; правила пересування виробкою, обладнаною канатною відкаткою; порядок огляду стану рухомого складу; алгоритм перевірки працездатності лебідки вмиканням гальмівних пристроїв вручну. Уміти: безпечно обслуговувати канатні нагрунтові дороги, бар'єри, стопори; перевіряти несправності шківів, роликів, гальмівних кареток тощо;

		виконувати огляд рухомого складу, приводу, натяжних, зчіпних і сигнальних пристроїв; перевіряти працездатність лебідки вмиканням гальмівних пристроїв вручну; замінювати несправні ролики, шківів, гальмівні каретки тощо; використовувати засоби малої механізації (талі, ручні лебідки); стежити за розмотуванням/намотуванням канату на барабан лебідки; стежити за відхилювальними шківками, роликками, гальмівною кареткою.
ГП – 3.2.1.	Підготовка врубу для перемичок	Знати: принципи роботи застосовуваного устаткування; технологічні схеми виконання врубів; принципи роботи засобів малої механізації; критерії оцінювання стану робочого місця, приведення робочого місця в безпечний стан; Уміти: розбирати затяжки бортів виробки зверху вниз; укладати й пересувати металеві листи у місця виконання врубу; частково розкошувати боки і покрівлю; розробляти породу (вугілля) відбійним молотком або вручну з відкиданням на відстань до 3 м; зачищати робоче місце до і після виконання врубу.
ГП – 3.2.2.	Зведення та ремонт усіх видів перемичок	Знати: будову і призначення перемичок різних типів; будову і призначення кросингів, вентиляційних дверей, вікон, вимірних станцій; послідовність дій при виконанні ремонту усіх видів перемичок та вентиляційних споруд; способи приготування глинистого розчину відповідно до пропорцій. Уміти: працювати з дерев'яними та металевими конструкціями перемичок; використовувати теслярський інструмент; розмічати і розчищати робоче місце; встановлювати елементи дверної рами; закладати пустоти між рамою покрівлею виробки; укладати та заливати глинистим розчином укладені цурки; розклинювати бруси або цурки, закладати в перемичку вимірних труб; обмазувати перемички розчином.
ГП – 3.2.3.	Експлуатація вентиляційних споруд	Знати: призначення вентиляційних дверей і шлюзів; зміст і послідовність дій під час перетинання дверей вентиляційних споруд; вимоги експлуатації вентиляційних споруд. Уміти: подавати світлові сигнали, зупиняти доставляння вантажу; дотримуватися послідовності дій під час перетинання дверей вентиляційних споруд; дотримуватися вентиляційного режиму.

ГП – 3.3.1.	Виконання робіт із навантаження-вивантаження негабаритних вантажів	Знати: послідовність виконання операцій і технології під час навантаження у кліть і зняття з-під кліті негабаритних матеріалів, обладнання та запасних частин; технічні регламенти, інструкції. Уміти: навантажувати в кліть; виконувати дії з підвішування під кліттю негабаритного вантажу; знімати з-під кліті негабаритних матеріалів, обладнання та запасні частини.
ГП – 3.4.1.	Приведення гірничих виробок до паспортного стану	Знати: технологію робіт і послідовність операцій із підривання ґрунту та зачищення боків гірничих виробок; призначення і будову помостів і трапів; технологію робіт і послідовність операцій із настилання помостів і трапів; порядок заміни затяжок і забутування виробленого простору; будову обладнання (перфоратора, відбійного молотка тощо); будову білильної машини й допоміжного обладнання; технічні регламент, інструкції. Уміти: підривати ґрунт та зачищувати боки гірничих виробок; настилати помости і трапи; обтягувати гайки з'єднувальних замків за допомогою динамометричного ключа; виконувати заміну залізобетонних або дерев'яних затяжок в бортах виробки; заповнювати пустоти за кріпленнями; приготувати вапняний розчин; виконувати вапнування гірничих виробок за допомогою білильної машини і вручну; вготовляти помости; виконувати роботи за допомогою спеціальних механізмів, інструментів, пристосувань; виконувати теслярські роботи у шахті; виконувати дрібні ремонти обладнання (перфораторів, відбійних молотків) та інших пристосувань; обслуговувати водні заслони (перенесення, доставляння, установлення ємкості, заливання водою).
ГП – 3.4.2.	Виконання допоміжних робіт під час скреперування гірничої маси	Знати: технічні характеристики, правила дотримання послідовності виконання операцій під час експлуатації скреперної лебідки та скрепера; послідовність виконання операцій під час експлуатації скреперної лебідки та скрепера. Уміти: допомагати під час керування скреперною лебідкою.
ГП – 3.4.3.	Закладання виробленого простору	Знати: технічні характеристики та правила експлуатації скреперної лебідки, скрепера і складових закладних комплексів; технічні регламенти, інструкції та технологічну проектну документацію; технологію закладання виробленого простору спеціальними матеріалами; послідовність дій під час нарощування-вкорочування трубопроводу;

ГП – 3.5.1. Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах

порядок обліку кількості прийнятого матеріалу для закладання.

Уміти: встановлювати блоки, робити монтаж-демонтаж та нарощування-вкорочування трубопроводу;
керувати маневровою лебідкою;
здійснювати контроль роботи скреперної лебідки;
здійснювати контроль роботи закладного комплексу за показаннями засобів вимірювання;
робити облік кількості прийнятого матеріалу для закладання;
закладати вироблений простір спеціальними матеріалами, відповідно до окремих паспортів та інструкцій.

Знати: порядок монтажу /демонтажу пожежного става;
послідовність виконання врубу для зведення протипожежних перемичок;
правила роботи з буровим інструментом;
технологію проведення і кріплення канав і колодязів у різних умовах;
склад пропорції матеріалів, використовуваних для приготування розчинів.

Уміти: виконувати монтаж-демонтаж трубопроводу;
виконувати обмивання і вапнування виробки;
виконувати монтаж пожежобезпечних посудин;
виконувати підготування врубів для протипожежних перемичок;
бурити шпури;
кріпити канави і колодязі різними видами кріплення;
обслуговувати водяні заслони;
застосовувати засоби протипожежного захисту;
доставляти воду, заливати водою ємності;
обслуговувати водяні заслони;
приготовляти розчини за складом.

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивід. користування	Для груп. користування
1.	Обладнання	-	-
1.1.	Стрічковий конвеєр	-	1
1.2.	Скребковий конвеєр	-	1
1.3.	Маневрова лебідка	-	3
1.4.	Насосна установка	-	2
1.5.	Живильник	-	1
1.6.	Пристрої для механічного очищення вагонеток	-	3
1.7.	Електросвердло	-	5
1.8.	Пожежно-зрошувальний трубопровід	-	3
1.9.	Пересувний компресор	-	1
1.10.	Бурильне обладнання	-	3
1.11.	Навантажувачі породи	-	3
1.12.	Вагонетки	-	5
1.13.	Скреперна лебідка	-	1
1.14.	Штовхач	-	3
1.15.	Перекидач	-	1
1.16.	Апаратура сигналізації	-	3
1.17.	Апаратура зв'язку та сигналізації	-	3
1.18.	Аналізатор метану	-	5
1.19.	Пробовідбірні машини	-	2
1.20.	Канатна дорога	-	1
1.21.	Ручна лебідка	-	8
1.22.	Гідропрес	-	3
1.23.	Ручна таль	10	-
1.24.	Домкрат	-	5
1.25.	Відбійний молоток	10	-
1.26.	Тельфер	-	3
1.27.	Трансформаторна підстанція	-	3
1.28.	Блокування		
1.29.	Вулканізатор		
1.30.	Перфоратор		
1.31.	Бетонозмішувач		
1.32.	Тягальний пристрій		
1.33.	Шляхове обладнання		
1.34.	Обладнання закладки виробленого простору		
1.35.	Гідростойки		
1.36.	Автоматична система пожежогасіння		
1.37.	Протипожежне обладнання		
2.	Захисні засоби і пристосування	-	-
2.1.	Саморятівник	20	-
2.2.	Респіратор	20	-
3.	Тренажери	-	-
3.1.	Тренажер з надання першої долікарської допомоги	-	1
4.	Інструмент, прибори та засоби	-	-
4.1.	Комплект слюсарного інструменту	20	-
4.2.	Шаблони	20	-

4.3.	Рулетка	10	-
4.4.	Пробовідбірник	-	5
4.5.	Лопата	10	-
4.6.	Крюк для зчеплення та розчеплення вагонеток	20	-
4.7.	Клівак	10	-
4.8.	Лом	10	-
4.9.	Зубило	20	-
4.10.	Ніж	20	-
4.11.	Кувалда	10	-
4.12.	Анкерні болти	-	30
4.13.	Сполучні ланки	-	15
4.14.	Обводний блок	-	10
4.15.	Сокира	-	10
4.16.	Пила	-	5
4.17.	Шляховий інструмент (комп.)	-	5
4.18.	Відро	-	10
5.	Натуральні зразки	-	-
5.1.	Шестерний насос	-	3
5.2.	Відцентрований насос	-	3
5.3.	Поршневий насос	-	3
5.4.	Автоматичний сигналізатор метану	10	-
5.5.	Сигналізатор метану	10	-
5.6.	Датчик метану	-	5
6.	Технічні засоби навчання	-	-
6.1.	Мультимедійний проектор	-	1
6.2.	Екран	-	1
6.3.	Автоекзаменатор	-	1
7.	Набір навчальних посібників	20	-
8.	Технологічні карти щодо видів робіт	20	-
9.	Плакати безпеки (комплект)	-	1

Професійна кваліфікація: гірник підземний 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

4-й розряду

Завдання та обов'язки. Керує дренажними машинами під час проведення, відновлення дренажних, водовідливних каналів і колодязів. Обслуговує машини під час проведення дренажних робіт. Улаштовує і ремонтує кросинги, трапи, завантажувальні люки, драбини, полиці, перила, ляди, огорожі, бункери в гірничих виробках з кутом нахилу більше 45 градусів. Очищає стовбур шахти від льоду, обшиває стіни і ремонтує обшивку баддьового і драбинного відділень стовбура, підняткових виробок з кутом нахилу більше 45 градусів. Надає допомогу в керуванні самохідним устаткуванням, вантажними машинами, іншими машинами та установками під час видобування корисної копалини і проходки гірничих виробок. Закладає вироблений простір закладкою, що твердне. Регулює і спрямовує по трубопроводах закладний матеріал. Стежить за показаннями засобів вимірювання. Нарощує і вкорочує трубопроводи. Приводить місця роботи в безпечний стан до початку роботи і протягом зміни.

Обліковує кількість прийнятої закладки. Керує скреперною лебідкою на закладних роботах. Улаштовує опалубку і перегородки з дерева, металу та інших матеріалів. Установлює металеві штанги для кріплення перегородок і опалубки. Виконує кріпильні та монтажно-демонтажні роботи поза очисним простором. Здійснює навантаження у кліть і зняття з-під кліті негабаритних матеріалів, обладнання і запасних частин. Виконує роботи на підвісному помості під час проходження чи заглиблення вертикальних стовбурів: пропускання баддів, матеріалів, обладнання через розтруби підвісного помосту; пропускання поставів труб через ляди помосту під час спускання та підняття помосту або поставів труб.

Повинен знати: будову, технічні характеристики застосовуваних машин і обладнання; порядок проведення дренажних каналів машинами; види кріплення; порядок виконання робіт щодо зведення та ремонту кріплення; закладання виробленого простору; характеристику гірничих виробок різних типів; особливості будови і ремонту обладнання ходових відділень гірничих виробок з кутом нахилу більше 45 градусів; фізичні властивості гірських порід; комунікаційні схеми трубопроводів; графіки організації робіт з армування стовбурів; розміри баддів, розтрубів, труб, що проходять через поміст, основи електротехніки і слюсарної справи.

Кваліфікаційні вимоги. Повна або базова загальна середня освіта. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією гірника підземного 3 розряду не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Усунення несправностей обладнання канатної відкатки
2. Управління скреперною лебідкою в похилих виробках
3. Доставка обладнання по крутопохилих гірничих виробках

4. Навантаження та вивантаження негабаритних матеріалів і устаткування
5. Забутовка виробленого простору крутонахилених гірничих виробок
6. Нарощування пожежно-зрошувального трубопроводу
7. Спорудження перемичок
8. Спорудження вентиляційних дверей

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Гірник підземний 4-го розряду

2.1. При продовженні навчання – повна або базова загальна середня освіта.

2.2. При підвищенні кваліфікації - освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією гірника підземного 3-го розряду, стаж роботи за професією гірника підземного 3-го розряду не менше 1 року.

2.3. По закінченню навчання - повна, базова або неповна базова загальна середня освіта, професійно-технічна освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією гірника підземного 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 7111 Гірник підземний

Кваліфікація: гірник підземний 4-го розряду

Загальний фонд навчального часу – 84 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин			
		Всього годин	Модуль ГП – 4.1	Модуль ГП – 4.2	Модуль ГП -4.3
1	Загальнопрофесійна підготовка				
2	Професійно-теоретична підготовка	16	4	8	4
3	Професійно-практична підготовка	56	12	32	12
4	Кваліфікаційна пробна робота	6			
5	Консультації	4			
6	Державна кваліфікаційна атестація	8			
7	Загальний обсяг навчального часу (без п.п. 4, 5):	80	16	40	16

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.
3. При підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 76 години).

4. Типова програма з підготовки за професією Гірник підземний 4-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст компетентностей
ГП – 4.1.1.	Обслуговування канатного транспорту в крутопохилих гірничих виробках	Знати: будову, принципи роботи та призначення канатного транспорту для гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; технологічний паспорт під час роботи канатного транспорту у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; застосовувану сигналізацію та засоби візуалізації при роботі канатного транспорту у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; правила перевезення людей і вантажів канатним транспортом у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; правила пересування виробкою з кутом нахилу понад 45°, що обладнана канатною відкаткою; порядок огляду стану рухомого складу у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°. Уміти: виконувати огляд рухомого складу, приводу, натяжних, зчіпних і сигнальних пристроїв у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; перевіряти несправності та замінювати шківів, ролики, гальмівні каретки тощо; безпечно обслуговувати канатний транспорт у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; використовувати засоби малої механізації (талі, ручні лебідки) у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; стежити за відхиленням вальних шківів, роликів, гальмівної каретки; дотримуватись вимог техніки безпеки та охорони праці під час виконання робіт у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°.
ГП – 4.2.1.	Підтримка робочого стану гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°	Знати: технологію робіт і послідовність операцій із підривання ґрунту та зачищення боків гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; технологію робіт і послідовність операцій із ремонту кріплення гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; технологію робіт і послідовність операцій із улаштування та ремонту кросингів; особливості будови помостів і трапів у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; технологію робіт і послідовність операцій із настилення помостів і трапів гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; технічні регламенти, інструкції; вимоги техніки безпеки й охорони праці під час виконання робіт у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; порядок заміни затяжок і забутування виробленого простору гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; технологію виконання робіт на підвісному помості з пропускання баддів, матеріалів, обладнання через розтруби підвісного помосту; пропускання поставів труб через ляди помосту під час спускання та підняття помосту або поставів труб. Уміти: підривати ґрунт та зачищати боки гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; настилати помости і трапи гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°.

		45°; виконувати заміну залізобетонних або дерев'яних затяжок в бортах виробки з кутом нахилу понад 45°; заповнювати пустоти за кріпленнями гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; виконувати роботи за допомогою спеціальних механізмів, інструментів, пристосувань у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; виконувати вапнування гірничих виробок за допомогою білильної машини і вручну у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; обслуговувати водяні заслони (перенесення, доставляння, установлення ємкості, заливання водою) у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°. виконувати роботи на підвісному помості з пропускання баддів, матеріалів, обладнання через розтруби підвісного помосту, пропускання поставів труб через ляди помосту під час спускання та підняття помосту або поставів труб; дотримуватися вимог технік безпеки та охорони праці під час виконання робіт.
ГП – 4.2.2.	Виконання робіт в зумпфівій частині стовбура та у водозбірниках	Знати: послідовність виконання операцій і технології під час очищення зумпфу, уловлювальної камери (під кліттю, скіпом), водозбірників від мулу, розсипаної гірничої маси, з навантаженням у вагонетки і вивантаженням з них; технічні регламенти, інструкції. Уміти: дотримуватись послідовності виконання операцій і технології під час очищення зумпфу, уловлювальної камери (під кліттю, скіпом), водозбірників від мулу, розсипаної гірничої маси, з навантаженням у вагонетки і вивантаженням з них;
ГП – 4.3.1.	Виконання робіт із запобігання та ліквідації наслідків пожеж у шахтах у крутопохилих гірничих виробках	Знати: порядок монтажу/демонтажу пожежного ставу у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; технологію виконання врубу для зведення перемичок у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; проводити та кріпити канавки і колодязі у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; застосовувати засоби протипожежного захисту гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°; вимоги техніки безпеки під час виконання робіт гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°. Уміти: монтаж-демонтаж трубопроводу та пожежного ставу у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; обмивання і вапнування виробки кутом нахилу понад 45°; монтаж пожежобезпечних посудин у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; готувати вруби для перемичок у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; бурити шпури у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; доставляти воду та заливати водою ємності у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; проводити та кріпити канави і колодязі у гірничих виробках з кутом нахилу понад 45°; застосовувати засоби протипожежного захисту гірничих виробок з кутом нахилу понад 45°.

5. Перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 20 чол.	
		Для індивід. користування	Для груп. користування
1.	Обладнання	-	-
1.1.	Стрічковий конвеєр	-	1
1.2.	Скребковий конвеєр	-	1
1.3.	Маневрова лебідка	-	3
1.4.	Насосна установка	-	2
1.5.	Живильник	-	1
1.6.	Пристрої для механічного очищення вагонеток	-	3
1.7.	Електросвердло	-	5
1.8.	Пожежно-зрошувальний трубопровід	-	3
1.9.	Пересувний компресор	-	1
1.10.	Бурильне обладнання	-	3
1.11.	Навантажувачі породи	-	3
1.12.	Вагонетки	-	5
1.13.	Скреперна лебідка	-	1
1.14.	Штовхач	-	3
1.15.	Перекидач	-	1
1.16.	Апаратура сигналізації	-	3
1.17.	Апаратура зв'язку та сигналізації	-	3
1.18.	Аналізатор метану	-	5
1.19.	Пробовідбірні машини	-	2
1.20.	Канатна дорога	-	1
1.21.	Ручна лебідка	-	8
1.22.	Гідропрес	-	3
1.23.	Ручна таль	10	-
1.24.	Домкрат	-	5
1.25.	Відбійний молоток	10	-
1.26.	Тельфер	-	3
1.27.	Трансформаторна підстанція	-	3
1.28.	Блокування		
1.29.	Вулканізатор		
1.30.	Перфоратор		
1.31.	Бетонозмішувач		
1.32.	Тягальний пристрій		
1.33.	Шляхове обладнання		
1.34.	Обладнання закладки виробленого простору		
1.35.	Гідростойки		
1.36.	Автоматична система пожежогасіння		
1.37.	Протипожежне обладнання		
2.	Захисні засоби і пристосування	-	-
2.1.	Саморятівник	20	-
2.2.	Респіратор	20	-
3.	Тренажери	-	-
3.1.	Тренажер з надання першої долікарської допомоги	-	1
4.	Інструмент, прибори та засоби	-	-
4.1.	Комплект слюсарного інструменту	20	-

4.2.	Шаблони	20	-
4.3.	Рулетка	10	-
4.4.	Пробовідбірник	-	5
4.5.	Лопата	10	-
4.6.	Крюк для зчеплення та розчеплення вагонеток	20	-
4.7.	Клівак	10	-
4.8.	Лом	10	-
4.9.	Зубило	20	-
4.10.	Ніж	20	-
4.11.	Кувалда	10	-
4.12.	Анкерні болти	-	30
4.13.	Сполучні ланки	-	15
4.14.	Обводний блок	-	10
4.15.	Сокира	-	10
4.16.	Пила	-	5
4.17.	Шляховий інструмент (комп.)	-	5
4.18.	Відро	-	10
5.	Натуральні зразки	-	-
5.1.	Шестерний насос	-	3
5.2.	Відцентрований насос	-	3
5.3.	Поршневий насос	-	3
5.4.	Автоматичний сигналізатор метану	10	-
5.5.	Сигналізатор метану	10	-
5.6.	Датчик метану	-	5
5.7.	Однофазний трансформатор	-	1
5.8.	Трифазний трансформатор	-	1
5.9.	Асинхронний двигун із короткозамкненим ротором	-	3
5.10.	Асинхронний двигун із фазним ротором	-	3
5.11.	Двигун постійного струму	-	3
6.	Технічні засоби навчання	-	-
6.1.	Мультимедійний проектор	-	1
6.2.	Екран	-	1
6.3.	Автоекзаменатор	-	1
7.	Набір навчальних посібників	20	-
8.	Технологічні карти щодо видів робіт	20	-
9.	Плакати безпеки (комплект)	-	1

Зауваження та пропозиції щодо змісту СП(ПТ)О надсилати за адресою:
03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України.
Відділ наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти
Телефон: (044)248-91-16